Sabima kartleggingsnotat 14-2026

Follo sopp- og nyttevekstforenings kartleggingsprosjekt 2026

Av Ulrik Andreassen

Foto: Begnte Rian. Cortinarius venetus, Grønn slørssopp.

Innledning

Kartleggingsprosjektet i Follo sopp- og nyttevekstforening har i år vært todelt. På våren har fokuset vært vedboende sopp på gran og kartlegging av gammel granskog. På høsten har vi kartlagt et område på Svartskog med kalkrik blandingskog. Under følger en beskrivelse av de to delprosjektene.

Vedboende sopp på gran

Våren 2026 har vi hatt fokus på å styrke kartleggingsgruppas kunnskap om vedboende sopp på gran ved å avholde to kurskvelder med dette som tema og avholdt 3 turer i felt hvor deltagerne fikk se flere av de presenterte artene. De to turene til Vinterbro ble avholdt i et område under sterkt utbyggingspress. Vi håper dette kan bidra postivit i arbeidet for å bevare naturen i dette området. Vi ønsket å presentere artene fra kurset på feltturene, men ville ha fokus på å kartlegge bredt og registrerte arter innenfor alle naturlig tilhørende artsgrupper.

I kurset fikk deltagerne
presentert:
- Hvorfor gammel granskog er verneverdig
- Introduksjon til kjuker og barksopp, hva kjennetegner disse artsgruppene
- Tips om hvordan man kan finne granskog med mye dødved
- Hvordan fylle ut feltet «art som livsmedium» i artsobs
- Utstyr som er praktisk å ha med i felt
- HMS
- Litteratur
- Rødlistestatuser
- Voksemåte og variabilitet blant kjukene
- Primærarter og følgearter
- Samt presentasjon av ca 75 arter bestående av signalarter/følgearter og vanligere arter som vokser på gran med fokus på karakteristiske kjennetegn makroskopiske karakterer, mikroskopiske karakterer, samt beskrivelse av substrat, utbredelse og forvekslingsarter. Vedlagt ligger eksempel på presentasjon av en art hentet fra kurset:

Gul Snyltekjuke (Antrodiella citrinella) NT

Beskrivelse:
Resupinat til delvis hattdannende tynn (mindre enn 2 mm tykkelse), liten kjuke. Svært seig, elastisk, porelaget er fra lyst gult til mer citrongult, porer runde til noe uregelmessige – 3-5 per mm. Ettårig. Hvitråte.

Mikroskopisk:

Voksested:
Snylter på ***rødrandkjuke***. På delvis til sterkt nebrutne grove granlæger.

Foto: Ulrik Andreassen

Forvekslingsarter:

Rutetømmerkjuke (Antrodia xantha): Smaker bitter, 4-6 porer per mm.

Rødrandkjuke (Fomitopsis pinicola): Unge eksemplarer er hardere og har en syrlig lukt.

Kjukeputesopp (Trichoderma pulvinatum): Kan vokse på rødrandkjuke, men har ikke porer.

Taigasnyltekjuke (Antrodiella pallasii) NT: Vokser med fiolkjuke, kan være gulaktig I starten, men har en lysere kant, mindre porer 5-8 per mm.

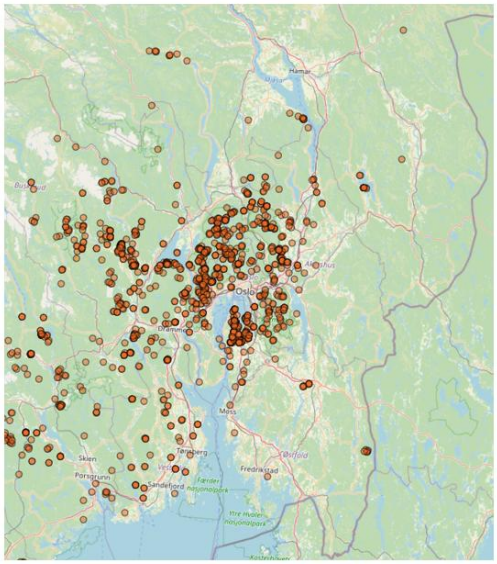

Kurset ble raskt fulltegnet med 12 deltagere tilstede. I forkant ble kurset annonsert i mailgruppa til kartleggerne i Follo sopp- og nyttevekstforening og på soppognyttevekster.no. Ulrik Andreassen var ansvarlig for utarbeidelse og gjennomføring av kurset i regi av Follo Sopp- og Nyttevekstforening.

Videre ble satt opp 2 feltturer til **Vinterbro** 14.4 og 6.5 med Siri Lie Olsen og Ulrik Andreassen som turledere.
Dette er et sentralt pressområde hvor det er vurderes om det skal bygges ut næringspark. Området er preget av gammel granskog og det er tidligere registrert rødlistede arter i området. Vårt mål for turene ble følgelig å supplere med flere registreringer av rødlistede arter i området. Funnene ble registrert på prosjekt «fsnf Kartlegging 2026» og «Kartleggingsmidler Sabima» i artsobservasjoner.
Under følger et kart som illustrerer området med gammelskog. Næringsområdet er tenkt utbygd på toppen ved høyspentledningen markert med hvit stripe på kartet, med utvidet vei langs det merkede områdets nordlige grense. Som det fremgår gikk vår kartlegging til den nordlige delen av området.

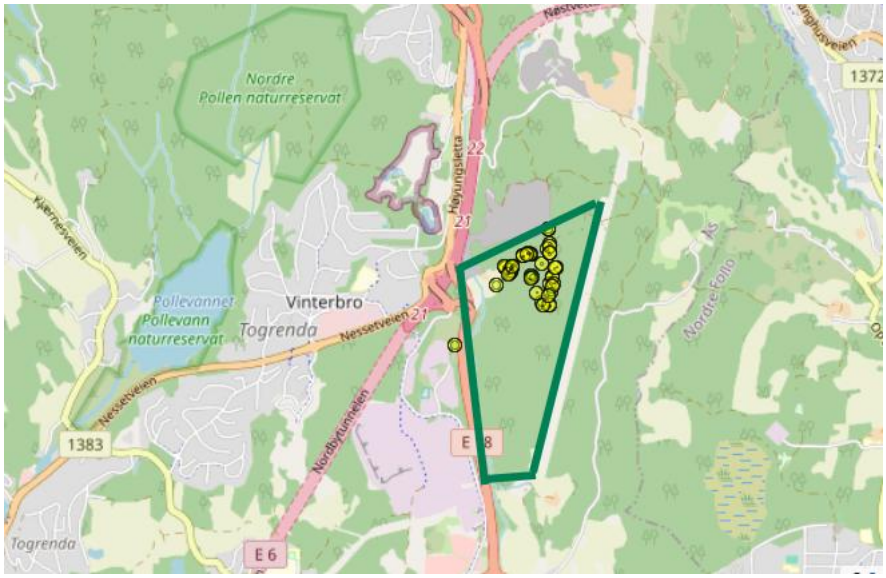

I artsobs ble det registrert:

- 60 funn totalt fordelt på 35 arter
- 23 rødlistefunn fordelt på 10 arter
- 1. fremmedartsfunn

Navn	Vitenskapelig Navn	Artsgruppe	Antall funn	Rødliste/-Fremmedartsliste
sandmorkel	Gyromitra esculenta	Sopp	2	
grankullskorpe	Camarops tubulina	Sopp	2	
	Polycephalomyces tomentosus	Sopp	2	
vårtraktsopp	Rhizocybe pruinosa	Sopp	1	
vårluthette	Mycena silvae-nigrae	Sopp	1	
gulltråd	Piloderma fallax	Sopp	1	
orekjuke	Inonotus radiatus	Sopp	1	
granrustkjuke	Phellinus ferrugineofuscus	Sopp	4	
grynhaloskinn	Resinicium bicolor	Sopp	1	
honninghvitkjuke	Antrodia mellita	Sopp	1	NT
rekkekjuke	Antrodia serialis	Sopp	3	
rødrandkjuke	Fomitopsis pinicola	Sopp	1	
rosenkjuke	Fomitopsis rosea	Sopp	7	NT
tjærekjuke	Ischnoderma benzoinum	Sopp	2	
flammekjuke	Pycnoporellus fulgens	Sopp	2	NT
svartrandkjuke	Bjerkandera adusta	Sopp	1	
rustskinn	Crustoderma dryinum	Sopp	1	VU
rynkeskinn	Phlebia centrifuga	Sopp	4	NT
gul snyltekjuke	Antrodiella citrinella	Sopp	2	NT

silkekjuke	Trametes versicolor	Sopp	2	
sjokoladekjuke	Steccherinum collabens	Sopp	1	VU
granrotkjuke	Heterobasidion parviporum	Sopp	2	
lyktenettkule	Cribraria cancellata	Sopp	1	
knappenålslim	Comatricha nigra	Sopp	1	
blomsterbuket t	Metatrichia floriformis	Sopp	1	
gullpære	Oligonema favogineum	Sopp	1	
rugde	Scolopax rusticola	Fugler	1	
måltrost	Turdus philomelos	Fugler	1	
gulspurv	Emberiza citrinella	Fugler	1	VU
buskhyll	Sambucus racemosa	Karplant er	1	SE
lind	Tilia cordata	Karplant er	1	NT
tysbast	Daphne mezereum	Karplant er	1	
vegnikke	Pohlia nutans	Moser	1	
grønnsko	Buxbaumia viridis	Moser	4	NT
gammelgranla v	Lecanactis abietina	Lav	1	

Siste tur på våren gikk til **Tømmerbråten** i Enebakk 12.5 med Eirik Hissingby Trandem og Ulrik Andreassen som turledere hvor vi besøkte en ravinedal. Målet med denne turen var å bli bedre kjent med skogene i Enebakk, da dette området har hatt mindre kartleggingsfokus i vår forening tidligere. Fokuset for turen var fortsatt å se på vedboende sopp på gran og å kartlegge bredt innenfor alle artsgrupper. Funnene ble registrert på prosjekt «fsnf Kartlegging 2026» og «Kartleggingsmidler Sabima» i artsobservasjoner.

Kartillustrasjonen viser markert område med ravinene:

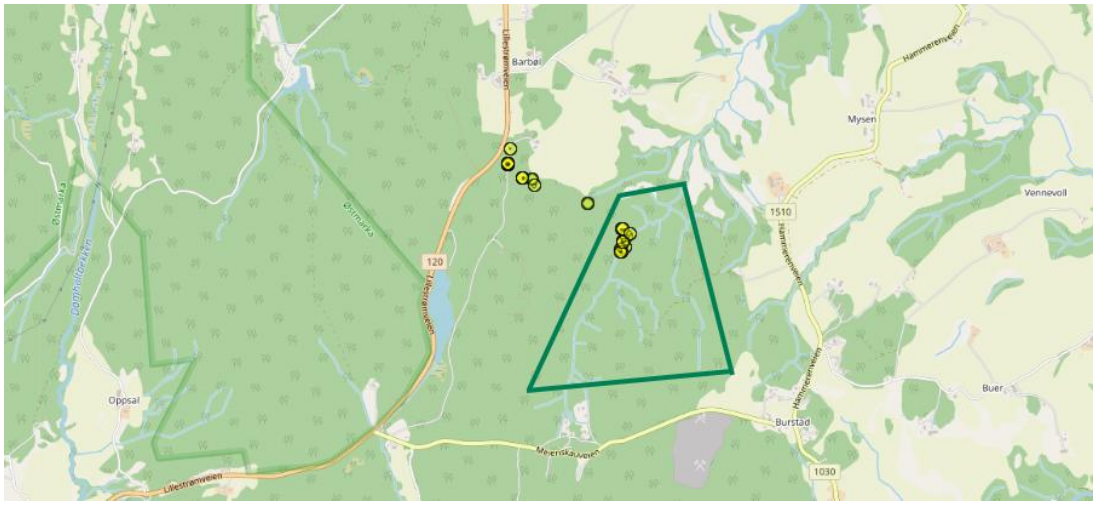

I artsobs er det registrert:

- 25 funn totalt fordelt på 24 arter
- 5 rødlistefunn fordelt på 4 arter
- Fremmedartsfunn – ingen

Navn	Vitenskapelig Navn	Artsgruppe	Antall funn	Rødliste/-Fremmedartsliste
	Immotthia atrograna	Sopp	1	
øksekullsopp	Glyphium elatum	Sopp	1	
skarlagen vårbeger	Sarcoscypha austriaca	Sopp	1	
grankullskorpe	Camarops tubulina	Sopp	1	
bjørkekullsopp	Jackrogersella multiformis	Sopp	1	
torvnavlesopp	Lichenomphalia ericetorum	Sopp	1	
kløyvsopp	Schizophyllum commune	Sopp	1	
granrustkjuke	Phellinus ferrugineofuscus	Sopp	1	
hyllekjuke	Phellinus viticola	Sopp	1	
rødvedfrynseskinn	Phanerochaete sanguinea	Sopp	1	
grovporet vinterstilkkjuke	Lentinus brumalis	Sopp	1	
prikkporekjuke	Skeletocutis jelicii	Sopp	1	EN
sinoberkjuke	Trametes cinnabarina	Sopp	1	
raggkjuke	Trametes hirsuta	Sopp	1	
oransje nettkule	Cribraria rufa	Sopp	1	
gulspurv	Emberiza citrinella	Fugler	1	VU

marianøkleblom	Primula veris	Karplanter	2	VU
skogsvinerot	Stachys sylvatica	Karplanter	1	
trollbær	Actaea spicata	Karplanter	1	
mjødurt	Filipendula ulmaria	Karplanter	1	
strutseving	Matteuccia struthiopteris	Karplanter	1	
råtepiggtråd	Blepharostoma trichophyllum	Moser	1	
broddglefsemose	Cephalozia bicuspidata	Moser	1	
pelsblæremose	Frullania bolanderi	Moser	1	VU

Høsten 2026 - Svartskog

Høsten 2026 har vi hatt flere turer til Svartskog. Dette er et område som ligger fint til med god utsikt over fjorden og ønsket om utbygging av boliger og hytter i området er stort. Området har store naturverdier og vi har i år fokusert på kartlegging i en kalkrik bekkedal med ulike treslag som gran/furu, edle løvtrær som hassel, lind og eik, boreale løvtrær som bjørk, osp og rogn. I området var det en rekke kalkindikatorarter som storkransmose, blåveis, fingerstarr, knollerteknapp, granskjellpigg, grønn slørsopp og svovelriske. Målet for prosjektet har vært å kartlegge så mange arter som mulig, med hovedvekt på storsopper. Videre har vi fokusert på å lære foreningens kartleggere om kalkindikatorarter og kjøpte inn heftet «Kalkbarskogens marksvampar» av Helena Björnström og Petra Wikström og presentert arter fra heftet som ble funnet på høstens turer. Det ble gjennomført 3 annonserte kartleggingsturer til området i perioden September - oktober 2026. Funnene er registrert på prosjekt «fsnf Svartskog 2026» og «Kartleggingsmidler Sabima» i artsobservasjoner. Flere av artene vil sendes til sekvensering.

Kartillustrasjonen viser det aktuelle kartleggingsområdet:

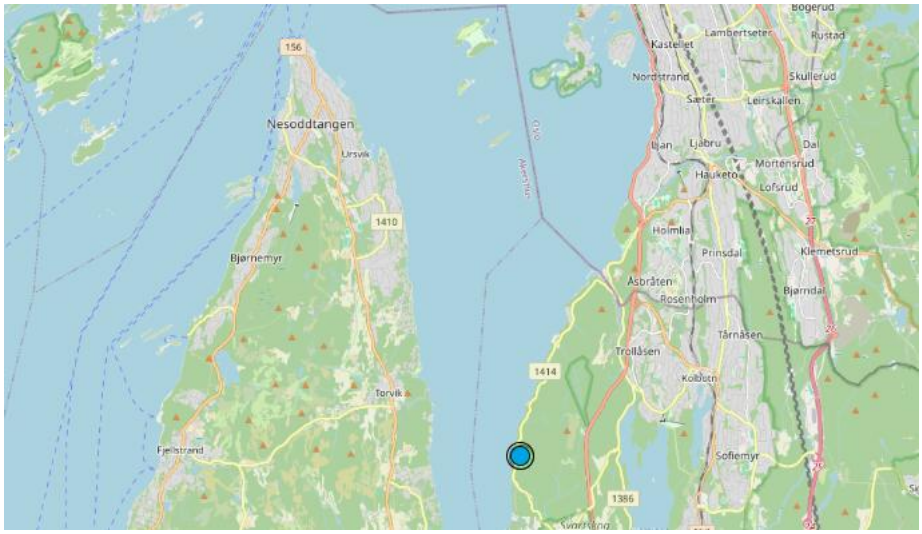

I artsobs er det registrert:

- 136 funn totalt fordelt på 112 arter
- 15 rødlistefunn fordelt på 13 arter
- Fremmedartsfunn - ingen

Navn	Vitenskapelig Navn	Artsgruppe	Antall funn	Rødliste/ Svarteliste
storsporet grønnbeger	Chlorociboria aeruginosa	Sopp	1	
slimmorkel	Leotia lubrica	Sopp	1	
bispelue	Gyromitra infula	Sopp	2	
lodden begermorkel	Helvella macropus	Sopp	1	
kjellerbegersopp	Peziza varia	Sopp	1	
eseløre	Otidea onotica	Sopp	1	

skjeggkransøye	Scutellinia subhirtella	Sopp	1	
stor blodsjampinjong	Agaricus langei	Sopp	1	
parasollsopper	Lepiota	Sopp	1	
rustbrun parasollsopp	Lepiota boudieri	Sopp	1	VU
svartskjellparasollsopp	Lepiota felina	Sopp	2	
gulfiltparasollsopp	Lepiota magnispora	Sopp	2	
gul fluesopp	Amanita citrina	Sopp	1	
safransmåfingersopp	Ramariopsis crocea	Sopp	1	VU
slørsopper	Cortinarius	Sopp	1	
lysfiolett slørsopp	Cortinarius alboviolaceus	Sopp	1	
tobelteslørsopp	Cortinarius bivelus	Sopp	1	
maisslørsopp	Cortinarius cliduchus	Sopp	3	
gyllenbrun slørsopp	Cortinarius elegantior	Sopp	1	
ospeslørsopp	Cortinarius lucorum	Sopp	2	
porfyrslørsopp	Cortinarius porphyropus	Sopp	3	
kjempeslørsopp	Cortinarius praestans	Sopp	2	NT
purpurslørsopp	Cortinarius purpurascens	Sopp	1	
brunfiolett slørsopp	Cortinarius saturninus	Sopp	2	
gul giftslørsopp	Cortinarius splendens	Sopp	1	EN
bøkeringslørsopp	Cortinarius torvus	Sopp	1	
kransslørsopp	Cortinarius triumphans	Sopp	1	
dråpeslørsopp	Cortinarius turmalis	Sopp	1	
blåkantslørsopp	Cortinarius variecolor	Sopp	1	
grønn slørsopp	Cortinarius venetus	Sopp	1	
mørkfiolett slørsopp	Cortinarius violaceus	Sopp	1	
melsopp	Clitopilus prunulus	Sopp	1	
rødsporesopper	Entoloma	Sopp	1	
blårandrødspore	Entoloma caesiocinctum	Sopp	1	
ametystsopp	Laccaria amethystina	Sopp	1	
bjørkevokssopp	Hygrophorus hedrychii	Sopp	1	
reddiksopper	Hebeloma	Sopp	1	
rødbrun reddiksopp	Hebeloma theobrominum	Sopp	1	
trevlesopper	Inocybe	Sopp	1	
silkesnyltehatt	Asterophora parasitica	Sopp	2	
liten sotgråhatt	Lyophyllum semitale	Sopp	1	
pepperflathatt	Collybiopsis peronata	Sopp	1	
løvseigsopp	Marasmius epiphyllus	Sopp	1	
elfenbenshette	Atheniella flavoalba	Sopp	1	
	Hemimycena pseudocrispula	Sopp	1	
reddikhette	Mycena pura	Sopp	1	
potethette	Mycena flavescens	Sopp	1	

blodhette	Mycena haematopus	Sopp	1	
rosehette	Mycena rosella	Sopp	1	
gul skjermsopp	Pluteus leoninus	Sopp	2	
stubbeskjellsopp	Kuehneromyces mutabilis	Sopp	1	
traktsopper	Clitocybe	Sopp	1	
grønn anistraktsopp	Clitocybe odora	Sopp	2	
løvtraktsopp	Clitocybe phyllophila	Sopp	1	
sommertraktsopp	Infundibulicybe gibba	Sopp	1	
bjørkemusserong	Tricholoma fulvum	Sopp	1	
såpemusserong	Tricholoma saponaceum	Sopp	1	
reddikmusserong	Tricholoma stiparophyllum	Sopp	1	
mandelsporepinnehatt	Tubaria conspersa	Sopp	1	
pinnehatt	Tubaria furfuracea	Sopp	1	
myldretrådkølle	Typhula setipes	Sopp	1	
brunskrubb	Leccinum scabrum	Sopp	1	
traktkantarell	Craterellus tubaeformis	Sopp	1	
kamfingersopp	Clavulina coralloides	Sopp	1	
solkorallsopp	Ramaria flavobrunnescens	Sopp	1	NT
lindekorallsopp	Ramaria krieglsteineri	Sopp	1	EN
alvekorallsopp	Ramaria tridentina	Sopp	1	EN
vedkorallsopp	Lentaria byssiseda	Sopp	1	NT
vortekjuke	Antrodiella serpula	Sopp	1	
duftlærhatt	Lentinus suavissimus	Sopp	1	
kastanjestilkkjuke	Polyporus badius	Sopp	1	VU
frynsepiggflak	Steccherinum fimbriatum	Sopp	1	
begerfingersopp	Artomyces pyxidatus	Sopp	2	
konglepiggsopp	Auriscalpium vulgare	Sopp	1	
vierriske	Lactarius aspideus	Sopp	1	
branngul riske	Lactarius aurantiacus	Sopp	1	
løvbelteriske	Lactarius evosmus	Sopp	2	NT
røykriske	Lactarius fuliginosus	Sopp	1	
kokosriske	Lactarius glyciosmus	Sopp	1	
løvesvovelriske	Lactarius leonis	Sopp	1	DD
svartriske	Lactarius necator	Sopp	1	
hasselriske	Lactarius pyrogalus	Sopp	1	
svovelriske	Lactarius scrobiculatus	Sopp	2	
skjeggriske	Lactarius torminosus	Sopp	2	
gråfiolett riske	Lactarius uvidus	Sopp	4	
røykkremle	Russula adusta	Sopp	1	
grønnkremle	Russula aeruginea	Sopp	1	
gullkremle	Russula aurea	Sopp	3	

broket kremle	Russula cyanoxantha	Sopp	1	
traktkremle	Russula delica	Sopp	1	
stor bjørkekremle	Russula intermedia	Sopp	1	
svartkremle	Russula nigricans	Sopp	1	
blågrønn kremle	Russula parazurea	Sopp	1	
pelargoniumkremle	Russula pelargonia	Sopp	1	
nøttekremle	Russula vesca	Sopp	1	
smørkremle	Russula vitellina	Sopp	1	
lærsopper	Stereum	Sopp	1	
rustbrunpigg	Hydnellum ferrugineum	Sopp	2	
granskjellpigg	Sarcodon imbricatus	Sopp	1	
dverggaffel	Calocera cornea	Sopp	1	
gullgaffel	Calocera viscosa	Sopp	1	
sjokoladeegg	Leocarpus fragilis	Sopp	1	
girlanderspinn	Heterotrichia obvelata	Sopp	1	
tjuetoprikket marihøne	Psyllobora vigintiduopunctata	Virvelløse dyr	1	
skogtordivel	Anoplotrupes stercorosus	Virvelløse dyr	1	
	Amauromyza labiatarum	Virvelløse dyr	1	
nordkøllesnegl	Clausilia bidentata	Virvelløse dyr	1	
granmeis	Poecile montanus	Fugler	1	VU
lodnevaniljerot	Monotropa hypopitys subsp. hypopitys	Karplanter	1	NT
storkonvall	Polygonatum multiflorum	Karplanter	1	
fjærkransmose	Rhytidiadelphus subpinnatus	Moser	1	
krusfellmose	Exsertotheca crispa	Moser	1	

Vestby, 25. oktober 2026

Ulrik Andreassen
Kartleggingsansvarlig i
Follo sopp- og nyttevekstforening